

MARUL YETİTİMİ

Marul tek yıllık serin iklim sebzesidir. Yeti me süresi 2-3 ay gibi kısa süreli olan salata ve marul tiplerinde açıkta ve örtü altında de i ik mevsimlere uygun olarak ıslah edilmiş çe itlerle arka arkaya yılın 12 ayı üretim yapmak mümkün olmu tur.

KLİMİTİ

Salata ve marullar so u a kısmen dayanıklı, nemli hava ko ullarına gereksinim duyan serin, ılık iklim sebzesidir. Yazları serin geçen bölgelerde yaz yeti tiricili i de mümkündür. Bu bakımdan yaz aylarında 1000-1500 m. olan yayla kesiminde yazlık çe itlerin yeti tirilmesi mümkündür.

Salata ve marul gruplarının sıcaklık duyarlılıkları farklılık gösterir. Sıcaklık duyarlılığı yüksek olan salatalar çok hassas oldukları halde, yazlık salatalar orta derecede hassas, yaprak salatalar daha az hassastır. yazlık salatalar için düşük sıcaklıkta yavaş büyüme idealdir.

Salata ve marul yeti tiricili inde en uygun sıcaklık derecesi 15,5 °C ile 18,3 °C arası ise de

18 °C'nin üzerindeki sıcaklıklarda vegetatif devreden generatif devreye geçi ba lar.

Marullar donlara karşı da oldukça dayanıklıdır. Açıkta yapılan yeti tiricilikte bitkiler -4 -5 °C'lik düşük sıcaklıklara fazla bir zarar görmeden dayanabilmektedirler.

TOPRAK İZLENLERİ

Marulun en iyi yeti ti i toprak tipleri, kumlu toprak ve killi toprak arasında kalan topraklardır. Yüzeysel köklü olduğu için toprakta 20-30 cm lik üst kısmının yeterli **besin maddesi içermesi** gerekir. Toprak besin maddeleri ve organik maddece zengin olmalı, su tutma kapasitesi yerinde olmalıdır. pH: 6.0-7.0 arasında olmalı, 6.0 'nın altında olduğu durumlarda toprağa kireç ilavesi yapılmalıdır.

Münavebede maruldan sonra marul getirilmemelidir. Marulla münavebede iyi sonuç veren bitkiler domates, kabakgiller, mısır, ıspanak, kırmızı pancar ve havuçtur.

GÜBRELEME

Toprakta yeterli organik madde yoksa dönüme 4-5 ton yanmış çiftlik gübresi verilir. Toprağa çiftlik gübresi verilmesi durumunda mevcut besin maddeleri dikkate alınarak gübreleme programı hazırlanmalıdır.

Çiftlik gübresi verilmediği durumlarda dekara 10-20 kg N, 10-12 kg P₂O₅ ve 18-20 kg K₂O verilmesi yeterli olmaktadır.

En uygun gübreleme toprak analizine göre yapılacak gübrelemedir.

Fosforlu ve potaslı gübreler fide dikiminden önce, azotun yarısı fide dikimi esnasında diğer yarısı gelişme döneminde sulamalardan önce verilmelidir.

YETİTİMİ TEKNİKLERİ

Fide ile yeti tirme ve doğrudan tohumdan yeti tirme tekni i olmasına rağmen fide ile yeti tirme tekni i daha fazla uygulanmaktadır.

Fide ile yeti tiricilikte; seralarda, alçak veya yüksek tünellerde, mevsimine göre ılık veya so uk yastıklarda fideler yeti tirilir. Mevsim sıcaklığına bağlı olarak 6-8 hafta arasında dikim büyüklüğüne gelirler.

Fide dikilecek toprak derince sürülür, birkaç gün havalandırılır ve Disk-Harrow ve tırmık çekilerek düzlenir. Masura usulü yeti tiricilikte lister veya domuz burnu kullanarak sıra arası 40-80 cm olacak ekilde masuralar ayarlanır. Sıra üzeri 15-25 cm olacak ekilde dikim yapılır. Düzey dikilmeleri durumunda yine aynı mesafelerle 120-130 cm genişliğinde eritler halinde, her eritte 3-4 bitki sırası bulunacak ekilde dikim yapılır.

Fidelerin dikiminde derin dikimden kaçınılmalıdır. Büyüme ucu toprak dışında kalmalıdır.

ÇAPALAMA

Birinci çapa fide dikiminden yaklaşık 15 gün sonra fideler 2-3 yaprak oluştuktan sonra yüzeysel olarak yapılır. İkinci çapa bitkiler 8-10 yapraklı olunca yapılır. Bu çapalama daha derin yapılır ve toprak iyice gevşetilir.

SULAMA

Marullar fazla miktarda su tüketirler, çimlenmeden itibaren hasat edilinceye kadar bol su isterler. Suyu en fazla ihtiyaç duyulan dönem normal hasat iriliğini aldıkları tarihten 15 gün önce baktar ve hasada kadar devam eder. İklim şartları ve toprak özelliğine dikkat alınarak toprağın devamlı nemli tutulmasına dikkat edilmelidir. Marullarda en çok baktar vuruşan sulama yöntemleri masura ve damla usulü sistemlerdir.

HASTALIK VE ZARARLILARLA MÜCADELE

Marulda en sık rastlanılan hastalıklar mildiyö, antraknoz, sklerotinya dır. Bunlardan baktar ayrıca külleme, dip çürüklüğü ve gri çürüklük gibi fungal kökenli hastalıklarda zarar vermektedir.

En sık görülen virüs hastalıkları marul mozaik virüsü (LMV) ve iri damar virüsü (big vein virus) dır. Dayanıklı yada baktar ık çeşitler kullanılmalıdır.

Baktar lica zararlılar; salyangozlar, mısır koçan kurdu, afitler, kırmızı örümcekler ve nematodlardır. Bu zararlılarla mücadelede kimyasal yollara baktar vurmada önce kültürel tedbirler uygulanmalı ve kimyasal mücadele son çare olarak düşünölmelidir.

Sa lıklı büyüme için Mücadele Kurulu larının önerdiği ekilde ilaçlamaya özen gösterilmelidir.

HASAT

Hasat olgunluğuna gelmiş baktar lar bıçak ile kök boğazı kısmından kesilerek yapılır. Hasat sırasında yapraklar toprak ile baktar tırlmamalıdır. Aksi halde yıkama gerekecek ve i çilik artacaktır. Kesimden sonra marulların hastalıklı, ya lı ve bir miktar sararmış olan dı yaprakları atılır ve koçan en dı yaprak hizasından düzgünce kesilmelidir. Bu ekilde hasat edilen marullar baktar lar a a ıya gelecek ekilde ambalaj kaplarına tek sıra halinde yerleştirilir.

Standart çeşitlerde bitkilerin hepsi aynı anda hasada gelmezler. Bu sebeple özellikle yerli çeşitlerde hasat birkaç seferde yapılır. Ancak ıslah edilmiş çeşitlerde gelişme daha üniform olmakta ve bitkilerin büyük bir kısmı aynı anda hasat büyüklüğüne gelmektedir.

VERİM

Verim adet olarak hesaplanmaktadır. Ülkemiz koçullarında dekardan 7-8 bin civarında ürün elde edilmektedir. Bunun a ırlık olarak kar lılı dekara 3-4 ton verim demektir.

Adres : P.K. 27 Erdemli-Mersin
Web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/alata>
E-Posta : alata@gthb.gov.tr
Santral : 0 324 518 00 52
Belgegeçer : 0 324 518 00 80

T.C.

GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü
Erdemli-Mersin

MARUL YETİŞTİRİCİLERİ

Nihal DENL
Ziraat Yüksek Mühendisi

Erdemli-2015